

Toolbox-meeting

Asbest 6

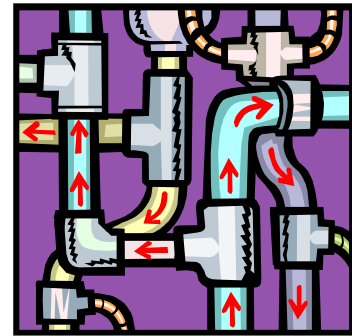
Inleiding

Vanaf 2001 hebben we al vijf eerdere toolboxes over dit onderwerp gehouden: 2001-03 Asbest (1), 2001-08 Asbest 2, 2002-02 Asbest 3, 2003-08 Asbest 4, 2006-05 Asbest 5. Deze zijn op de “website monteurs” na te lezen. Maar ondertussen hebben we ook weer een grote hoeveelheid nieuwe collega's, die nog niet eerder kennis hebben gemaakt met dit onderwerp. Daarom herhalen we een en ander.

Oorzaak en aanleiding

Asbest is de verzamelnaam voor een groep delfstoffen met een zeer specifieke vezelachtige structuur. Asbest is bestand tegen hoge temperatuur en is zeer slijtvast. Om die reden is het in het verleden in grote hoeveelheden en voor de meest uiteenlopende doeleinden gebruikt en verwerkt. Enkele voorbeelden van toepassingen zijn:

- Als versteviging of brandwering verwerkt in plaatmateriaal voor vloeren, wanden, gevels, plafonds;
- In kittens, lijmen en verven;
- Als warmte-isolatie: bekledingen van rookkanalen, kanalen voor ventilatie;
- Isolatie van equipment in chemische en petrochemische industrie;
- In gespoten vorm op staalconstructies en plafonds;
- Remvoeringen en ander frictiemateriaal;
- Flenspakkingen en stopbuspakkingen;
- In brandwerende platen en dekens.

Bij het verwerken van asbest komen asbestvezels vrij. Deze vezels zijn niet waarneembaar met het blote oog. Ze kunnen tijdens het verwerken gemakkelijk door inademen in de longen komen. Dit geeft een groot risico voor uw gezondheid: vaak pas na jaren treden er ernstige longaandoeningen aan het licht. Andersom geldt: voer je er geen “verspanende” bewerking op uit, dan komen geen vezels vrij en dus is er geen gevaar voor de gezondheid. Dus is iets “asbestverdacht” dan moet er zeker niet in boren, slijpen, vijlen, etc.

Vandaar dat de overheid het gebruik van asbest heeft verboden. Dit is echter niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. In de bouw kan vrij algemeen gesteld worden, dat vanaf 1986 GEEN asbesthoudende materialen meer zijn toegepast. In Nederland is het algehele verbod in 1992 van kracht geworden. Maar, dat betekent dat er nog een heleboel machines draaien met asbesthoudende remvoeringen en ook nog machinekamers en schachten zijn, waarin asbest als bouw materiaal is gebruikt.

Asbest in remvoeringen

De keurende instanties (zoals het Liftinstituut) hebben jaren geleden een actie gehouden om tijdens de vervolkeuring (vroeger heette dat de periodieke keuring) te controleren of de remvoering wel of geen asbest bevatten. Kon het niet aangetoond worden, dan gold de installatie als “asbestverdacht” en werd dat op het keuringsrapport gezet. Kon het wel aangetoond worden, dan was de installatie asbestvrij en werd een groene sticker op de apparatenkast aangebracht. Op de werkvoorbereiding van de afdeling Reparatie&Renovatie wordt de registratie bijgehouden.

Als er geen groene sticker op de apparatenkast zit, wat moet je dan doen?

Mitsubishi fabrikaat:

- Is de installatie gebouwd na (in) 1999 (staat in liftboek) → asbestvrij (geen sticker)
- Is de machine gebouwd/geplaatst na (in) 1999 (staat op typeplaatje) → asbestvrij
- Zijn de remvoeringen groen van kleur? dan zijn ze door ons (Vulka) vervangen en mag de sticker geplakt worden → asbestvrij
- Zijn er per remschoen TWEE voeringen aangebracht → asbestvrij (dit geldt alleen voor machines gebouwd tussen 1992 en 1997 EN geregelde machines)
- Alle andere machines van Mitsubishi (bovenstaande 4 vragen = 4xnee) → asbestverdacht.

Vreemd fabrikaat:

De VLR heeft een lijst gemaakt met allemaal fabrikaten en jaartallen, van waaraf de machines asbestvrij zijn. Vóór 1986 was elke machine asbestverdacht. Bel even met André Kwantes als je een specifieke vraag hebt over deze lijst.

Asbest in gebouwconstructies

Steeds vaker krijgen we te maken met machinekamers waarbij “iets aan de hand” is. In praktijk blijkt dat voor 1986 heel veel machinekamers waren geïsoleerd met asbest. Na verloop van tijd ontstaat er bij de gebouweigenaar een wens tot verbouwing: dit kan een nieuwe ventilatie zijn, tot een complete gebouwrenovatie. Op dat moment moet men zagen, of breken. Als de eigenaar van te voren weet dat er asbest aanwezig is, zal hij een goed asbestverwijderingsbedrijf in schakelen. Maar soms weet men het helemaal niet.

Hieronder volgen afspraken hoe we voortaan omgaan met asbest en asbestverdachte ruimtes.

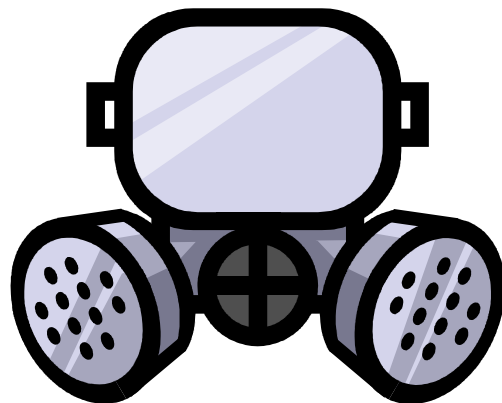
Alle ruimtes waar u als monteur komt (en ook moet komen) vallen onder deze regeling, dus naast de schacht en machinekamer, vallen hier ook de toegang tot de schacht en machinekamer, vanaf de openbare weg onder. Mag u gebruik maken van schaftruimtes en/of sanitaire voorzieningen, dan vallen ook deze ruimtes eronder en de toegangen er naar toe.

1. Signaleren

U als monteur komt het vaakst bij de klant. Dus als u iets opvangt over asbestsanering, vraag dan aan de contactpersoon ter plekke wat hiervan waar is.

Vraag alleen **OF** er van asbest sanering sprake is en zo ja **OF** dit ook van invloed zal zijn op de ruimte waar u moet zijn. Indien hier op **JA** geantwoord wordt, vraag dan of men omgaand contact op wil nemen met de zaak. Schrijf alleen de opmerking: **“er gaat binnenkort asbest gesaneerd worden”** op uw werkbou. Houdt u verre van commentaar en ga vooral niet in discussie.

Het kan natuurlijk ook zijn dat de commerciële afdeling van ons al eerder is geïnformeerd. Van deze afdeling wordt dan gevraagd of zij de uitvoering hiervan op de hoogte willen stellen.

Maar het kan ook zijn, dat er geen asbest wordt gesaneerd, maar dat er toch opeens veel materiaal (stof) op plaatsen ligt waar u moet zijn. Of er zijn opeens door “derden” vreemde plafond-, wand of vloerplaten verwijderd en u vertrouwt het niet: vraag dan aan uw contactpersoon **WAT** er is gebeurd en **OF** hierbij ook asbest verwijderd is, meer niet, ga niet in discussie.

2. Informeren

Als in bovenstaande gevallen geen contactpersoon aanwezig is en/of u vertrouwt het niet: **MELD HET AAN UW CHEFMONTEUR** en aan **NIEMAND ANDERS**. Het heeft geen zin om andere mensen op te zadelen met vermoedens of verdenkingen, zonder dat ook maar iets zeker is. Uw chefmonteur en inmiddels al enkele stermonteurs hebben een cursus Asbestherkenning gehad, dus de eerste lijn die dat werkelijk kan beoordelen is de chefmonteur of stermonteur.

Andersom: indien de opdrachtgever ons van te voren heeft geïnformeerd, loopt de informatiestroom van de commerciële naar de uitvoerende afdeling, waarbij de chefmonteur het aanspreekpunt in deze is. U doet zelf **GEEN** mededelingen aan anderen (niet aan huurders/gebruikers, niet aan andere onderaannemers, niet aan huismeesters e.d.). Als u erom gevraagd wordt, antwoord u of men contact op wil nemen met de zaak of met uw chefmonteur.

3. Controleren

In het geval dat wij van te voren op de hoogte zijn gebracht van een asbestsanering, is het de taak van de commerciële afdeling om de opdrachtgever een **VRIJGAVECERTIFICAAT** te vragen. Op grond van de Arbowetgeving en het Burgerlijk Wetboek kan zo iets niet geweigerd worden. Meestal is dit bij een asbestsanering ook geen probleem. Vaak worden ook luchtmetingen uitgevoerd **voordat** er gesaneerd wordt. Voor het dossier bij ons, is het raadzaam naar beide vrijgave certificaten te vragen. Het is voor de buitendienst een normale zaak om zolang er geen vrijgavecertificaat is, ook geen werkzaamheden te verrichten.

4. Meten

Heel anders is het wanneer **WIJ** de situatie verdacht vinden en de opdrachtgever “weet van niets”. Het is aan de chefmonteurs te bepalen of wij een kleefmonster zullen nemen of niet. Het is raadzaam om het zekere voor het onzekere te nemen. Een kleefmonster kost per stuk maar € 25,- en binnen twee dagen kunnen we zeggen: **WEL** of **GEEN** asbest aanwezig. Pas daarna gaat het balletje rollen, want dan hebben wij de commerciële afdeling nodig: eerst wordt de klant telefonisch van onze bevindingen op de hoogte gesteld, de testrapporten worden (in kopie) de klant toegestuurd. Afhankelijk van de uitkomsten van dat telefoongesprek, kan later alsnog worden besloten een aangetekende brief met verantwoordelijkheidsstelling te

Mitsubishi Elevator Europe
Toolbox 2010-04 (service en reparatie&renovatie)
26-04-2010

versturen. Maar, een **LUCHTMETING** bepaald of er gevaar/verwaarloosbaar risico is of niet. Met de klant kan overeengekomen worden om dit op basis van “kosten ongelijk” te doen (geen risico = kosten MEE; wel risico = kosten klant). Maar die luchtmeting doen we dus **alleen** als er in de kleefmonsters asbest is aangetoond.

Blijkt uit de luchtmeting geen verhoogd risico te bestaan, dan maken we excuses aan de klant.

Blijkt echter wel verhoogd risico te bestaan en heeft de klant eerst ontkennt dat er iets met asbest aan de hand zou zijn, dan escaleert de zaak tot aan onze directie. Ook de Arbeidsinspectie dient te worden ingeschakeld.

Kleefmonsters en Luchtmetingen *)

In het verhaal hierboven zijn begrippen gebruikt die hier nader toegelicht worden:

Een kleefmonster:	Een stuk kleefband, wat in een laboratorium wordt geanalyseerd op de aanwezigheid van asbest en welk type asbest. Maar er kan niet worden gezegd hoeveel asbest aanwezig is en of het boven of onder het Gevaarlijk Risico niveau of het Verwaarloosbaar Risico Niveau ligt.
Een luchtmonster:	Een luchtmonster wordt genomen met een luchtpomp, met daarin een goudfilter. Door de pomp (m ³ /uur) gedurende een bepaalde tijd (uur) te laten draaien, kan men in het laboratorium vaststellen hoeveel vezels asbest (door ze te tellen onder een sterke microscoop) er in de lucht zitten. Het aantal vezels bepaald dan de volgende grenzen. De luchtmeting wordt zowel in rust als onder “normale werkcondities” uitgevoerd.
Verwaarloosbaar Risico:	Alle waarden onder deze grens: er mag in gewerkt worden alle waarden boven deze grens: er mag alleen onder strenge voorwaarden in gewerkt worden. Maatregelen zijn nodig.
Gevaarlijk Risico :	Alle waarden hierboven: Verboden te betreden, onmiddellijke sanering verplicht.

*) Alle bovengenoemde begrippen en procedures zijn in “lekentermen” beschreven, voor de exacte beschrijving van “hoe om te gaan met asbest” wordt verwezen naar AI-3 Asbest, Publicatie van het Ministerie van SZW, aanwezig op de afdeling Kwaliteit en Opleiding.